

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE **CANTO APLICADO Á DIRECCIÓN II**

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 171/2016, DO 24 DE NOVEMBRO)

(En base aos posibles escenarios que puideran darse debidos á situación actual e á evolución da pandemia do COVID 19, preséntanse tres posibilidades para afrontar esta disciplina: Presencial, Semipresencial e Non presencial, indicándose na programación nos apartados aos que lle afecta).

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN					
DISCIPLINA CANTO APLICADO Á DIRECCIÓN II					
ESPECIALIDADE:	Dirección			ITINERARIOS:	_____
CARÁCTER:	Obrigatoria			TIPO DE CLASE:	Individual
DEPARTAMENTO:	Canto			XEFE DE DPTO.:	M ^a Teresa Bárbara Criado
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:
CUADRIMESTRES	I II	III IV	V VI	VII VIII	Horas de clase semanais:
ECTS/CUAD.	2 créditos ECTS por cuatrimestre			Observacións:	O alumno/a deberá facer un mínimo de dous cuatrimestres, e máximo de catro, entre os cursos 1º a 3º
DOCENTES:	NOME E APELIDOS			EMAIL/TEL/WEB	TITORÍA
	Noa Outomuro González			noa_gg10@hotmail.com	Luns 14:00 a 14:30 Mércores 14:30 a 15:00

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR: Desenvolvemento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas no instrumento propio, ou voz, e coñecemento dos diferentes criterios interpretativos. Aplicación técnica no coñecemento das diferentes seccións da orquestra/coro.	
COÑECEMENTOS PREVIOS: Non se requiren coñecementos previos	
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: A disciplina ten relación indirecta cos contidos da disciplina de formación básica Formación e Adestramento auditivo e vocal, e relacionada de maneira propedéutica cos contidos da disciplina obrigatoria específica de Coro. Esta disciplina debe capacitar ao alumnado para a utilización correcta do aparello fonador, así como o suficiente coñecemento dos diferentes rexistros vocais nos coros, conseguindo independencia na elaboración, selección e aplicación de recursos de ensinanza/aprendizaxe vocais en función das demandas do contexto coral, sendo versátil no dominio vocal, tanto individual como grupal.	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1 T2 T3 T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2, X3, X6, X8, X10, X11, X13, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	ED2, ED4, ED11
<i>*Ver a listaxe de competencias no Decreto 171/2016, do 24 de novembro</i>	

3. OBXECTIVOS	
Non se considera necesario realizar distincións nos obxectivos, segundo aos diferentes tipo de ensanzas que se puideran abarcar (Presencial, Mixta, e Non presencial) debido á versatilidade e adaptabilidade dos obxectivos, que deberán ser abarcados na súa totalidade independentemente do tipo das diferentes modalidades.	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer a anatomía e fisioloxía da respiración, as súas virtudes e defectos. Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Lograr manter unha serie de hábitos beneficiosos para a súa saúde, en definitiva, para o desenvolvemento e mantemento do seu instrumento vocal.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11

Realizar resonancias coa voz intentando recoñecer e enviar o son correctamente a zoas de potenciación do mesmo.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Adecuar as posturas corporais e o xesto ás exixencias da produción e emisión correcta dos sons cantados.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Saber valorar as súas calidades e defectos co fin de poder progresar máis rápida e independentemente.	T1, T3, T15, X6, X8, X11, X13, X21, X24, ED11
Coñecer as clasificacións vocais das diferentes agrupacións corais, os seus rexistros, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	T1, T3, T1, T2, T3, T15, X6, X8, X10, X11, X13, X21, X24, ED2, ED4, ED11
Potenciar o uso das TIC para favorecer o estudo persoal e independencia.	T1, T3, T1, T2, T3, T15, X6, X8, X10, X11, X13, X21, X24, ED2, ED4, ED11

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1.- A relaxación. Exercicios y técnicas.	- Técnicas diversas para lograr unha efectiva relaxación. - Aplicación de exercicios para o coñecemento integro e parcial corporal.	1
2.- A respiración. Anatomía e fisioloxía. Mecanismos de respiración no canto	- Coñecemento básico da anatomía do aparello respiratorio - Coñecemento do funcionamento do aparello respiratorio e a súa aplicación práctica mediante exercicios específicos.	1
3.- Hixiene vocal. O aparello fonador.	- Coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. - Hábitos correctos e beneficiosos para a correcta práctica vocal. - Emprego no desenvolvemento docente e na vida cotiá.	1
4.- A práctica vocal. As vocalizacións	- Exercicios de vocalización en legato adecuados ó nivel e ás características da voz do alumno/a.	9
5.- A afinación e lectura a primeira vista	- Habilidade necesarias para realizar unha lectura dunha obra sen necesidade de facer soar a totalidade de elementos que a completan. - Estratexias para saber afinar con precisión.	2
6.- As TIC e os seus beneficios no estudio.	- Utilización de métodos audiovisuais diversos cara ó estudo na casa ou no centro - Aplicacións das TIC na clase.	2
Observacións: Os contidos 1 ao 5, ademais de ser tratados nunha sesión determinada, trabállanse sempre en tódalas demais, xa que conceptos como a correcta emisión e a afinación deben ser unha constante ao longo de tódolos estudos e na vida profesional do alumno/a.		
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA PRESENCIAL			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias (Saúdo inicial; posta en común dos coñecementos que posúen os alumnos/as ao comezo do curso, e exposición das expectativas que teñen cara ao cuadrimestre que comeza).	0,5		0,5
Exposición maxistral (exposición teórica dos contidos a traballar durante as clases)	0,5		0,5
Exposición práctico-teórica (Exposición do traballo do alumno/a na aula)	2		2
Práctica individual (Tempo que o alumno/a dedicará á práctica vocal, en clase ou na casa)	4	16	20
Lectura guiada e comentario de fontes (preparación durante a clase do traballo encomendado para a seguinte sesión. Supervisión da información teórica aportada polo alumno/a con respecto a obras corais).	0,5	0,5	1

Pescuda de información (tempo de pescuda de información adicional ao traballo da aula proposto).		16	16
Actividades complementarias (Dirección de coros, asistencia a exposicións, seminarios, conferencias..., relacionados coa materia).		15	15
Titorías (atención particular aos alumnos/as)			
1. Individuais		4	4
2. De grupo			
Actividades de avaliación:			
1. Probas Proba práctica con exercicios vocais no que o alumno/a amose suficiente control técnico do aparello fonador e a súa técnica.	0,5		0,5
Realización dun traballo analítico sobre unha obra proposta.		0,5	0,5
2. Revisión de probas			
		TOTAL HORAS:	60

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA (SEMI PRESENCIAL)

A metodoloxía e planificación docente Semipresencial adaptarase de forma flexible e individualizada dependendo de cada unha das posibles situacións (confinamento de alumnado por enfermidade, por contacto directo con persoas contaxiadas, confinamento de alumnado e profesorado...), adecuando a cantidade de horas que non poidan darse de xeito presencial. Utilizaranse os medios telemáticos, plataformas educativas, Aula virtual do centro, videochamadas, e todos os medios que se consideren oportunos para garantir a atención do alumnado e a continuidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe de xeito Semipresencial.

Asemade, no caso de ausencia de profesorado por mor de necesidade de confinamento ao ter sido contacto dalgunha persoa con proba positiva no Covid, habilitarase o xeito de que o alumnado poida asistir ás clases desde a aula destinada a tal fin, nos termos e condicións que o centro teña a determinar.

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias (Saúdo inicial; posta en común dos coñecementos que posúen os alumnos/as ao comezo do curso, e exposición das expectativas que teñen cara ao cuadrimestre que comeza).	0,5		0,5
Exposición maxistral (exposición teórica dos contidos a traballar durante as clases)	0,5		0,5
Exposición práctico-teórica (Exposición do traballo do alumno/a na aula)	2		2
Práctica individual (Tempo que o alumno/a dedicará á práctica vocal, en clase ou na casa)	3	17	20
Lectura guiada e comentario de fontes (preparación durante a clase do traballo encomendado para a seguinte sesión. Supervisión da información teórica aportada polo alumno/a con respecto a obras corais).	0,5	0,5	1
Pescuda de información (tempo de pescuda de información adicional ao traballo da aula proposto).		16	16
Actividades complementarias (Dirección de coros, asistencia a exposicións, seminarios, conferencias..., relacionados coa materia).		15	15
Titorías (atención particular aos alumnos/as)			
1. Individuais		4	4
2. De grupo			
Actividades de avaliación:			
1. Probas Proba práctica (presencial ou telemática) con exercicios vocais no que o alumno/a amose suficiente control técnico do aparello fonador e a súa técnica.-	0,5		0,5
Realización dun traballo analítico sobre unha obra proposta.		0,5	0,5
2. Revisión de probas			
		TOTAL HORAS:	60

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA NON PRESENCIAL

Utilizaranse os medios telemáticos, plataformas educativas, Aula virtual do centro, videochamadas, e todos os medios que se consideren oportunos para garantir a atención do alumnado e a continuidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe de xeito Non presencial.

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
---------------------------------	-------------------	-----------------------	-------------

Actividades introductorias (Saúdo inicial; posta en común dos coñecementos que posúen os alumnos/as ao comezo do curso, e exposición das expectativas que teñen cara ao cuadrimestre que comeza).		0,5	0,5
Exposición maxistral (exposición teórica dos contidos a traballar durante as clases)		0,5	0,5
Exposición práctico-teórica (Exposición do traballo do alumno/a na aula virtual)		2	2
Práctica individual (Tempo que o alumno/a dedicará á práctica vocal, en clase ou na casa)		20	20
Lectura guiada e comentario de fontes (preparación durante a clase do traballo encomendado para a seguinte sesión. Supervisión da información teórica aportada polo alumno/a con respecto a obras corais).		1	1
Pescuda de información (tempo de pescuda de información adicional ao traballo da aula proposto).		16	16
Actividades complementarias (Dirección de coros, asistencia a exposicións, seminarios, conferencias..., relacionados coa materia).		15	15
Titorías (atención particular aos alumnos/as)			
1. Individuais		4	4
2. De grupo			
Actividades de avaliación:			
1. Probas	Proba práctica telemática con exercicios vocais no que o alumno/a amose suficiente control técnico do aparello fonador e a súa técnica.	0,5	0,5
2. Revisión de probas	Realización dun traballo analítico sobre unha obra proposta.	0,5	0,5
		TOTAL HORAS:	60

6. AVALIACIÓN PRESENCIAL			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Seguimento do rendemento do alumno (Caderno do Profesor)	1-Asistir ás clases con regularidade e puntualidade. 2-Amosar unha actitude positiva e interese pola disciplina. 3-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 4-Realizar eficaz e puntualmente exercicios propostos na aula.	Todas a enumeradas para o cuadrimestre	60%
Proba práctica, coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando o nivel adquirido polo alumno/a.	1-Demostrar dominio suficiente do aparello fonador e as súas implicacións durante a realización de diversos exercicios vocais. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. 4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas a enumeradas para o cuadrimestre	40%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Proba práctica coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación).	1-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica vocal para lograr unha correcta produción sonora.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%

	4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.		
Proba escrita sobre os contidos relacionados co aparello fonador, as súas partes e funcionamento, sobre as clasificacións vocais, adultas, infantís e xuvenís.	1-Demostrar coñecemento sobre o aparello fonador, as súas características, funcionamento e aplicacións na práctica coral.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)			
Máis de tres faltas de asistencia á clase implicarán a perda de avaliación continua, tendo que someterse o alumno/a ao procedemento de avaliación alternativa.			
Proba práctica coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación).	1-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica vocal para lograr unha correcta produción sonora. 4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas. 5-Ser capaz de improvisar ou inventar exercicios propios cara a súa posterior labor como director/a dun coro.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
Proba escrita sobre os contidos relacionados co aparello fonador, as súas partes e funcionamento, sobre as clasificacións vocais, adultas, infantís e xuvenís.	1-Demostrar coñecemento sobre o aparello fonador, as súas características, funcionamento e aplicacións na práctica coral.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
Intepretación duns exercicios de diversas vocalizacións comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación) (Envío mediante gravación)	1-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica vocal para lograr unha correcta produción sonora. 4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
Realización dun traballo analítico dunha audición proposta atendendo os contidos da materia.	1)Organizar correctamente a información necesaria. 2)Levar a cabo unha presentación correcta e coherente da proposta realizada. 3)Presentar una redacción que deixe amosar a claridade de ideas aí como a organización da información utilizada, o coidado nos datos aportados. 4)Amosar coñecementos suficientes relacionados coa materia.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Proba práctica coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación).	1-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica vocal para lograr unha correcta produción sonora. 4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%

Proba escrita sobre os contidos relacionados co aparello fonador, as súas partes e funcionamento, sobre as clasificacións vocais, adultas, infantís e xuvenís.	1-Demostrar coñecemento sobre o aparello fonador, as súas características, funcionamento e aplicacións na práctica coral.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
--	---	---	-----

Para a poder optar á Matrícula de Honra, o alumnado deberá obter cunha cualificación de sobresainte na disciplina. O/a profesor/a da do/a alumno/a comunicará ao departamento ao do final da semana dos exames. Os/as alumnos/as deberán realizar unha proba deseñada polo departamento a tal fin, cunha convocatoria específica para o mesmo, e que non excederá na súa totalidade dos 30 minutos de duración.

6. AVALIACIÓN SEMI PRESENCIAL
<p>A avaliación, ao igual que na ensinanza presencial, será xusta e obxectiva, utilizando ferramentas de avaliación adaptadas as diferentes circunstancias ou escenarios que poidan darse; así pois, empregaranse os medios telemáticos necesarios, a través da aula virtual, e incluso, de ser preciso, cambiando as audicións por gravacións enviadas polo alumnado, ou mediante utilización en directo a través de plataformas virtuais; todo isto, adaptado ás circunstancias particulares de cada alumno/a e aos medios do que dispón.</p>

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
---------------------------	-------------------------	------------------------	-------------

6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA

6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)

Seguimento do rendemento do alumno (Caderno do Profesor e/ou control mediante a Aula virtual)	1-Asistir ás clases con regularidade e puntualidade. 2-Amosar unha actitude positiva e interese pola disciplina. 3-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 4-Realizar eficaz e puntualmente exercicios propostos na aula.	Todas a enumeradas para o cuadrimestre	60%
Proba práctica presencial ou mediante envío de vídeo ou gravación coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando o nivel adquirido polo alumno/a.	1-Demostrar dominio suficiente do aparello fonador e as súa implicacións durante a realización de diversos exercicios vocais. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. 4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas a enumeradas para o cuadrimestre	40%

6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Proba práctica presencial ou mediante envío de vídeo ou gravación coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación).	1-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica vocal para lograr unha correcta produción sonora. 4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
Proba escrita sobre os contidos relacionados co aparello fonador, as súas partes e funcionamento, sobre as clasificacións vocais, adultas, infantís e xuvenís.	1-Demostrar coñecemento sobre o aparello fonador, as súas características, funcionamento e aplicacións na práctica coral.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%

6. AVALIACIÓN NON PRESENCIAL
<p>A avaliación, ao igual que na ensinanza presencial, será xusta e obxectiva, utilizando ferramentas de avaliación adaptadas ás clases non presenciais, mediante telemáticos, Aula virtual, e gravacións e/ou traballos enviados polo alumnado; todo isto, adaptado ás circunstancias particulares de cada</p>

alumno/a e aos medios do que dispón.			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Seguimento do rendemento do alumno (Caderno do Profesor)	1-Asistir ás clases virtuais con regularidade e puntualidade. 2-Amosar unha actitude positiva e interese pola disciplina. 3-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 4-Realizar eficaz e puntualmente exercicios propostos na aula.	Todas a enumeradas para o cuadrimestre	60%
Proba práctica mediante videochamada ou gravación coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando o nivel adquirido polo alumno/a.	1-Demostrar dominio suficiente do aparello fonador e as súa implicacións durante a realización de diversos exercicios vocais. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica fonatoria para lograr unha correcta produción sonora. 4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas a enumeradas para o cuadrimestre	40%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Proba práctica mediante videochamada ou envío de gravación coa realización de exercicios diversos de vocalización comprobando a boa posta en práctica da técnica vocal (posición, relaxación, respiración e fonación).	1-Aplicar unha correcta hixiene vocal, con hábitos beneficiosos para a súa saúde. 2-Controlar a respiración e o apoio diafragmático-abdominal para conseguir unha correcta técnica respiratoria. 3-Demostrar un coñecemento e práctica da técnica vocal para lograr unha correcta produción sonora. 4-Amosar coñecemento suficiente dos diferentes rexistros vocais, así como as posibilidades sonoras de cada unha delas.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%
Proba escrita sobre os contidos relacionados co aparello fonador, as súas partes e funcionamento, sobre as clasificacións vocais, adultas, infantís e xuvenís.	1-Demostrar coñecemento sobre o aparello fonador, as súas características, funcionamento e aplicacións na práctica coral.	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
*	*
No presente curso académico non hai alumnado da especialidade que precise pautas por necesidades educativas especiais.	

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS
Allió, Miriam: “Los espacios de la voz”, “Reflexiones sobre la voz” Bustos, Inés: “Trastornos de la voz en edad escolar”. Edit. Aljibe

Bustos, Inés: “La voz”.

Edit. Paidotribo

De Mena, Ana: “Educación de la voz”.

Edit. Aljibe

Jackson Menaldi, Cristina: “La voz normal”

Edit. Médica hispanoamericana

Navarro, Collar e Molina: “Coro, enseñanzas profesionales”

Edit: Enclave creativa

Quiñones, Carmen: “Programa para la prevención y el cuidado de la voz”

Edit. Praxis

Regidor, Ramón: La clasificación de la voz.

Real Musical